

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Barbary Pořízkové a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobkyně: **Czechoslovak Spirit s.r.o.**, se sídlem Těšnov 1059/1, Praha 1, zast. Mgr. Jaromírem Kráčalíkem, advokátem se sídlem Lipová alej 3205/6, Hodonín, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 2. 2016, č. j. 4889-2/2016-900000-304.1, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) Mast - Jägermeister SE**, se sídlem Jägermeisterstrasse 7-15, Wolfenbüttel, SRN, zast. Mgr. Václavou Burianovou, advokátkou se sídlem Nerudova 1404/5, Plzeň, a **II) REMY COINTREAU CZECH REPUBLIC s.r.o.**, se sídlem Pod Klaudiánkou 1174/4b, Praha 4, zast. Mgr. Evou Hodákovou, advokátkou se sídlem Komenského nám. 56/10, Brandýs nad Labem, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 1. 3. 2018, č. j. 62 Af 46/2016 - 120,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti v záhlaví uvedenému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí Celního úřadu pro Jihomoravský kraj (dále jen „správce daně“) ze dne 14. 8. 2015, č. j. 124259/2015-530000-31. Správce daně rozhodl dle § 42d odst. 1 písm. b) zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spotřebních daních“), o zabrání 4 962 ks lihoviny Jägermeister o obsahu balení 1 litr a obsahu lihu 35 % (dále jen

„vybrané výrobky“), které byly zajištěny rozhodnutími ze dne 28. 3. 2012, č. j. 19168-3/2012-016200-024, a ze dne 27. 4. 2012, č. j. 25860-3/2012-016200-024.

[2] Dle krajského soudu správce daně byl oprávněn postupovat dle § 42d zákona o spotřebních daních, neboť pro uvolnění zajištěných vybraných výrobků (§ 42c zákona) nebyly splněny podmínky, a jiný typ rozhodnutí nepřipadá v úvahu. Není-li vlastník zajištěných výrobků znám, připadá v úvahu pouze rozhodnutí o zabrání vybraných výrobků dle 42d odst. 1 písm. b) zákona o spotřebních daních. Citované ustanovení dopadá i na situace, kdy se k vlastnictví vybraných výrobků hlásí více osob a nelze jednoznačně stanovit, kdo je jejich vlastníkem.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Proti rozsudku krajského soudu podala stěžovatelka v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Uvedla, že v průběhu správního řízení předložila nabývací titul k vybraným výrobkům i doklad o úhradě kupní ceny. Nemohla vědět, že předmět kupní smlouvy pochází z trestné činnosti a že spotřební daň není uhrazena. Poukázala na § 446 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění účinném ke dni 19. 2. 2012, podle nějž bylo možno nabýt vlastnické právo od nevlastníka. Kupní smlouvou ze dne 19. 2. 2009 prokázala existenci svého vlastnického práva k vybraným výrobkům, neboť tyto nabyla v dobré víře, uhradila za ně kupní cenu a současně není dán žádný důvod neplatnosti smlouvy.

[4] Krajský soud proto nesprávně posoudil skutkový stav, neboť měl dovodit, zda je vlastníkem stěžovatelka či někdo jiný. Je v rozporu se zákonem a se zásadou libovůle dovozovat, že vlastník zboží znám není. Nelze souhlasit se závěrem krajského soudu, že otázka vlastnictví není pro posuzovanou věc relevantní. Tato otázka určuje povahu rozhodnutí o dalším osudu zajištěného zboží. Zatímco rozhodnutí o propadnutí vybraných výrobků je individuálním právním aktem zasahujícím do sféry jedince, o zabrání výrobků lze rozhodnout ochranným opatřením, tyto pojmy však nelze zaměňovat.

[5] Správce daně zboží nejprve zajistil, aby je posléze předal policii pro účely trestního řízení. Policie následně zboží hodlala vydat stěžovatelce, avšak poté co předmětné usnesení bylo napadeno stížností, vydala zboží do úschovy soudu, u kterého je vedeno řízení o určení vlastnictví. Do této situace vstoupil správce daně a rozhodl o zabrání zboží s tím, že jiný postup mu není umožněn, o věci musí rozhodnout a nemůže vyčkávat rozhodnutí okresního soudu o vlastnictví věci. Stěžovatelka má za to, že je-li mezi více stranami veden spor o vlastnictví zboží, není možno uvedeným postupem zbavit stěžovatelku možnosti stanovit své vlastnické právo v soudním řízení. Proto navrhla zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

[6] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že meritorní rozhodnutí bylo vydáno z důvodu, že bylo prokázáno, že s předmětnými vybranými výrobky nebylo nakládáno způsoby uvedenými v § 42 odst. 2 zákona o spotřebních daních, resp. nebyly splněny zákonné

podmínky pro jejich uvolnění, což stěžovatelka nezpochybňuje. S ohledem na zmíněnou absenci důvodu pro uvolnění těchto výrobků není z hlediska jejich dalšího osudu podstatná znalost konkrétního vlastníka v rozhodné době, neboť z hlediska uvedeného zákona je výsledek rozhodnutí o zabrání vybraných výrobků i o jejich propadnutí identický (v obou případech se jejich vlastníkem stane stát).

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[7] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[8] Stěžovatelka namítá důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nesprávné posouzení právní otázky soudem.

[9] Nejvyšší správní soud proto přistoupil k posouzení kasační stížnosti z důvodu tvrzené nezákonnosti a shledal, že kasační stížnost není důvodná.

[10] Dle § 42d odst. 1 zákona o spotřebních daních, ve znění platném do 31. 12. 2015, [p]*okud správce daně nerozhodne o uvolnění vybraných výrobků nebo dopravního prostředku, rozhodne o jejich*
a) propadnutí v případě, že je vlastník těchto výrobků nebo dopravního prostředku znám, nebo
b) zabrání v ostatních případech.

[11] Uvolnění zajištěných vybraných výrobků (nebo dopravního prostředku) upravuje § 42c zákona o spotřebních daních. Dle odst. 1 písm. a) citovaného ustanovení, ve znění platném do 31. 12. 2015, [s]*právce daně rozhodne o uvolnění zajištěných vybraných výrobků, pokud se prokáže, že s nimi nebylo nakládáno způsoby uvedenými v § 42 odst. 1 nebo 2.*

[12] O zajištění vybraných výrobků rozhodl správce daně z důvodu uvedeného v § 42 odst. 2 písm. b) a c) zákona o spotřebních daních. Citované ustanovení ve znění platném do 31. 12. 2012 stanovilo, že [n]*ejedná-li se o vybrané výrobky pro osobní spotřebu nebo není-li prokázáno oprávněné nabytí vybraných výrobků za ceny bez daně, celní úřad nebo celní ředitelství tyto vybrané výrobky zajistí, jestliže*
a) jsou skladovány bez dokladu uvedeného v § 5,
b) údaje uvedené na dokladu podle písmene a) jsou nesprávné nebo nepravdivé, nebo
c) doklad uvedený v písmenu a) je pozměněný nebo padělaný.

[13] Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že směrnice Rady 2008/118/ES ze dne 16. 12. 2008 o obecné úpravě spotřebních daní a o zrušení směrnice 92/12/EHS sankce za nedodržení povinnosti přepravovat či skladovat vybrané výrobky s vyžadovanými doklady přímo nestanoví, což je ve vztahu práva EU a vnitrostátního práva pravidlem. Logicky to vede k tomu, že členské státy si sankce za nedodržení předpisů stanoví samy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2014, č. j. 10 Afs 148/2014 - 70).

[14] Z výše uvedených ustanovení zákona o spotřebních daních vyplývá, že správce daně má pouze dvě možnosti, jak může řízení o zajištěných vybraných výrobcích ukončit. Buďto zajištěné výrobky uvolní (§ 42c), nebo naopak rozhodne o jejich propadnutí či zabrání (§ 42d). O jejich uvolnění rozhodne, prokáže-li se, že s nimi nebylo nakládáno způsoby uvedenými v § 42 odst. 1 nebo 2 zákona o spotřebních daních. V opačném případě postupuje dle § 42d zákona. Jinými slovy správce daně vydá rozhodnutí podle § 42d odst. 1 zákona o spotřebních daních poté, co bylo prokázáno, že s výrobky bylo nakládáno některým ze způsobů uvedených v § 42 odst. 1 nebo 2 téhož zákona.

[15] Vzhledem k tomu, že stěžovatelka nijak nezpochybňuje závěr správních orgánů, že v posuzovaném případě bylo s vybranými výrobky nakládáno způsobem uvedeným v § 42 odst. 2 písm. b) zákona o spotřebních daních, soud má za prokázané, že vybrané výrobky nebyly určeny pro osobní spotřebu, nebyly oprávněně nabyty za ceny bez daně a byly skladovány na základě dokladu, na němž byly uvedeny nesprávné nebo nepravdivé údaje. Předpoklady pro postup dle § 42d odst. 1 citovaného zákona tedy byly naplněny. Mezi účastníky řízení zůstala spornou toliko otázka, zda správce daně za této situace s přihlédnutím k okolnostem případu oprávněně rozhodl o zabrání vybraných výrobků z důvodu, že jejich vlastník nebyl znám.

[16] Správce daně nemůže libovolně „volit“ mezi jednotlivými způsoby, kterými ukončí řízení o zajištěných vybraných výrobcích. Dle zásady legality musí rozhodnout způsobem, který zákon pro danou situaci předvídá. Jak vyplývá z předestřené dikce zákona o spotřebních daních (§ 42d odst. 1), nutným předpokladem pro vydání rozhodnutí o propadnutí vybraných výrobků je neexistence předchozího rozhodnutí o jejich uvolnění a okolnost, že je znám jejich vlastník. Tímto způsobem lze ukončit řízení o zajištěných vybraných výrobcích pouze tehdy, pokud o vlastníkovi zajištěných vybraných výrobků nepanují žádné pochybnosti. Není-li splněn tento předpoklad, nemůže správce daně rozhodnout o propadnutí zajištěných vybraných výrobků a nezbývá mu než rozhodnout o jejich zabrání. To znamená, že o zabrání zajištěných vybraných výrobků rozhodne správce daně tehdy, neuplatňuje-li vlastnické právo žádná osoba, a dále ve všech případech, kdy panují důvodné pochybnosti o konkrétním vlastníkovi nebo o tom, které konkrétní osobě vlastnické právo svědčí, např. z důvodu plurality osob, které k věci vlastnické právo uplatňují.

[17] K takové situaci došlo i v posuzované věci. Stěžovatelka sice předložila nabývací titul (kupní smlouvu), avšak správce daně v průběhu řízení o zajištěných vybraných výrobcích zjistil, že tyto byly před jejich nabytím ze strany prodávajícího odcizeny na území Německa a celá transakce byla vyšetřována orgány činnými v trestním řízení jako podvod. Tvrzení stěžovatelky, že vybrané výrobky nabyla v dobré víře, bylo na základě zjištěných skutečností kvalifikovaně zpochybněno v daňovém i trestním řízení. Jakkoliv policie v usnesení o vydání vybraných výrobků konstatovala, že není pochyb o jejím vlastnickém právu, nelze odhlédnout od toho, že toto usnesení následně Okresní státní zastupitelství v Rokycanech pro nesoulad se zákonem zrušilo. Poukázalo na to, že k věcem uplatňuje vlastnické právo nejen stěžovatelka, ale i osoba zúčastněná na řízení I). V takovém případě lze dle § 80 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, věc vydat jen tehdy, jestliže vzhledem ke zjištěným okolnostem o uplatněném právu na věc ze strany konkrétní osoby nevznikají žádné pochybnosti. Okresní státní zastupitelství v Rokycanech však shledalo, že takové

pochybnosti zde panují a vyjmenovalo konkrétní důvody, pro které lze o dobré víře stěžovatelky pochybovat (nabytí od likvidované společnosti, kupní cena byla nižší než cena obvyklá, absence dokladů prokazujících původ či historii zboží). Právě na toto usnesení správce daně v rozhodnutí o zabrání vybraných výrobků odkazoval. Rovněž žalovaný poukazoval na nestandardní okolnosti obchodu, z nichž bylo možno nabýt pochybnosti o původu zboží a prodávajícím. Nejvyšší správní soud považuje v tomto kontextu za nestandardní minimálně to, že údaj o úhradě spotřební daně byl na faktuře doplněn na základě požadavku stěžovatelky a že tato nedisponovala žádnými listinami, které by prokazovaly původ či jakoukoliv (celní nebo daňovou) historii zboží. Správní orgány tedy předestřely pádné argumenty, pro které nebylo možno považovat vlastnictví vybraných výrobků ze strany stěžovatelky za nesporné. Současně však správní orgány neměly dostatek poznatků, aby mohly jednoznačně prohlásit, že vlastníkem je jiná osoba [osoba zúčastněná na řízení I)], neboť ta svou procesní aktivitu v daňovém řízení směřovala k popření vlastnického práva stěžovatelky.

[18] Cílem řízení o zajištěných vybraných výrobcích není zjišťování a určení jejich skutečného vlastníka, nýbrž prokázání, zda s nimi bylo nakládáno způsoby uvedenými v § 42 odst. 1 nebo 2 zákona o spotřebních daních. Potvrdí-li se tato skutečnost, dojde k zabavení vybraných výrobků a jejich převedení do vlastnictví státu. Nejvyšší správní soud konstantně judikuje, že tento následek je sankcí za porušení zákona o spotřebních daních (viz rozsudek ze dne 3. 3. 2010, č. j. 1 Afs 12/2010 - 107). Správní orgány se otázce vlastnického práva věnovaly v rozsahu nezbytném pro popsaný účel daňového řízení. Jestliže po provedeném daňovém řízení nemohl být vlastník jednoznačně identifikován, tj. v dikci zákona nebyl *znám*, postupoval správce daně v souladu se zákonem, když řízení ukončil vydáním rozhodnutí o zabrání vybraných výrobků dle § 42d odst. 1 písm. b) zákona o spotřebních daních.

V. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud neshledal námitky stěžovatelky důvodnými, proto kasační stížnost zamítl dle § 110 odst. 1, věty třetí, s. ř. s.

[20] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1, věty první, s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti náleželo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

[21] Výrok ve vztahu k osobám zúčastněným na řízení vychází z § 60 odst. 5 s. ř. s., podle něhož má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil, přičemž z důvodů hodných zvláštního zřetele jí může soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. V daném řízení osoby zúčastněné na řízení neplnily žádné povinnosti, které by jim soud uložil, přičemž nebyly shledány ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. září 2018

JUDr. Radan Malík